

Amsterdam, 28 juni 2020

Beste Tim,

Erg leuk om je brief te ontvangen! Jouw fietstocht heb ik op Google maps bekeken en omdat ik Rotterdam niet geweldig goed ken, me met afbeeldingen erbij een beeld gevormd van jouw dagelijkse route. Ik zie een aantal overeenkomsten: we fietsen hard en bij voorkeur langs en over water, we hebben allebei een werkruimte aan het water, in beide steden al snel voormalig havengebied. Onze woonbuurten lijken op elkaar, ik woon in de Watergraafsmeer aan de oostkant van de stad, met veel groen en een mix van bouw uit verschillende periodes. En, wat ik heel mooi en herkenbaar vond: ook ik voel me vaak gelukkig om onderdeel te zijn van een stad die in alle tijdsgewrichten steeds weer een nieuwe belofte uitademt.

Het heeft even geduurd voor ik je mijn antwoord stuur. De reden is nogal prozaïsch: twee onhandig achter elkaar ingeplande lange weekenden, waardoor mijn werkweken kort waren, terwijl werk weer begon aan te trekken. Mijn verlangen naar een 'back to normal' was groot, ik heb me dan ook weer even helemaal ondergedompeld in alles wat er op me af kwam.

En terwijl ik dit opschrijf weet ik dat het niet alleen een 'back to normal' is waar ik naar verlang, maar vooral een 'nieuw normaal'. Ja, ik wil graag terug naar onbezorgd met andere mensen verkeren, van familie en vrienden tot collega's en toevallige ontmoetingen. En gelukkig gebeurt dat ook meer en meer, hoewel het onbezorgde er toch een beetje vanaf is, maar dat komt wel weer.

Interessanter vind ik, is het nieuwe normaal. Hoe ziet dat eruit? Is Covid een katalysator voor een gemeenschappelijk gevoel van urgentie dat dingen anders kunnen? We staan voor zoveel uitdagingen.

Je schrijft dat we hoop nodig hebben, dat we door de waan van de dag en de focus op de problemen in het hier en nu, vol zitten met dystopische beelden en ons een mooie toekomst nauwelijks nog voor kunnen stellen. Ik moet nu lachen om jouw hamster-actie, maar ik weet nog heel goed toen ik 15 maart – net terug van een weekje vakantie – de (erg grote) Albert Heijn bij ons in de buurt in liep en met stomme verbazing zag dat de grappen van mijn schoonzusje over hamsterend Nederland gewoon waar bleken te zijn. Wat een angst was mijn eerste gedachte. Angst en vooral irritatie die ik niet veel later bij mezelf bespeurde als fietsers en andere hardlopers tijdens het hardlopen naar mijn smaak te dicht bij mij in buurt kwamen.

De grote winst van de Corona crisis is wat mij betreft dat de zwakke plekken in onze systemen bloot komen te liggen. Waarschijnlijk kenden we ze al, maar we konden er ook makkelijk van weggijken. Mijn grote vraag nu is hoe de onzichtbaarheid van het virus zich verhoudt tot de collectieve wetenschap dat het virus er nog wel degelijk is en dat enige voorzichtigheid daarmee nog wel geboden is. Nu Corona niet meer dagelijks in our face wordt gedrukt met sterftcijfers en IC-bedden, zie ik dat mensen met het losser laten van regels zich weinig gelegen laten aan voorzichtigheid of afstand. Voor de goede orde, ik omhels vrienden sinds kort ook weer, alleen met oude (schoon)ouders blijf ik nog wel voorzichtig.

Met andere woorden: waarom kijken we weg terwijl we weten dat die zwakke plekken er zijn? We weten dat het klimaat verandert, dat niet-witte mensen vaker gediscrimineerd worden, de positie van laagbetaalde flexwerkers en ZZP-ers kwetsbaar is, biodiversiteit en te hoge stikstofuitstoot niet lekker samengaan. En zo kan ik nog even doorgaan. Waar komt dat structureel weggijken van onze samenleving vandaan? Is het gemakkelijker dan niet weggijken, goedkoper, de ver van mijn bed-show, of denken we het ons te kunnen veroorloven?

Wegkijken is een keuze, je kunt het ook niet doen. Een stuk lastiger, het vereist energie, lef en verantwoordelijkheid om de gevolgen te nemen van de kennis die je hebt. Ook dat heeft de Corona-crisis ons laten zien.

En daar komt mijn hoop om de hoek kijken: ik put hoop uit klimaatmarsen vaak door jongeren geïnitieerd, de wereldwijde steun voor de Black Lives Matter beweging en daaraan verbonden het weer aangaan van het gesprek over inclusie in eigen land, de ludieke acties van K-pop fans om Trump te dwarsbomen. Het zijn voorbeelden van onderwerpen die ik belangrijk vind. Ik heb minder met de agenda van bijvoorbeeld de gele hesjes, maar vind het wel belangrijk dat ook zij gehoord worden, dat er aandacht is voor de onderliggende reden van het protest. Dat geldt ook voor de protesten van boeren in Nederland. Een samenleving die zich organiseert en eist dat het paard wel in de bek wordt gekeken.

Ook put ik hoop uit initiatieven die laten zien dat ingrijpende veranderingen in bestaande systemen lonend kunnen zijn, of die in ieder geval de moed hebben het uit te proberen: energiecoöperaties, duurzame manieren van wonen in collectief particulier opdrachtgeverschap, maar ook sociale initiatieven die zich hard maken om nieuwkomers in ons land wegwijst te maken of eenzaamheid aanpakken.

Het zijn dit soort signalen die mij doen geloven dat een andere en betere samenleving mogelijk is. Dat er geen ruimte hoeft te zijn voor populistische figuren die op angst en onzekerheid inspelen en zich vooral inzetten ter meerdere eer en

glorie van zichzelf. Ik heb ze trouwens niet gehoord in de afgelopen periode en kijkend naar bijvoorbeeld de VS, ben ik heel benieuwd hoe Trump het gaat doen.

Er zijn veel toekomsten mogelijk en de kiemen daarvan kunnen we vandaag zien. We zullen onszelf en elkaar moeten uitdagen om te zien wat er is en welke betekenis maatschappelijke ontwikkelingen voor de toekomst kunnen hebben. Dat vraagt om verbeeldingskracht, durven dromen, in mogelijkheden denken. Niet wegstaren voor wat lastig is of niet opportuun, maar met een heldere en aandachtige blik, luisterend en daarmee nieuwsgierig naar het perspectief van de ander.

Ik ben benieuwd naar de signalen die jij nu ziet voor 2027, of je ze aan deze crisis ziet gerelateerd of dat Corona over 7 jaar een vage herinnering is. Ik kijk uit naar je brief.

Hartelijke groet
Rolinka